

Thema artikel

De verheerlijkte schepping

'Hoe is het in de hemel?' is een vraag die elke christen zich wel eens gesteld heeft. Vaak zwijgen christenen te veel over het hiernamaals. Sommigen zeggen zelfs dat ze depressief worden wanneer ze aan de hemel denken. Men stelt zich de 'hemel' dan voor als een eeuwige kerkdienst. Samen met de andere gelovigen zien ze zich in een eeuwigheid de Heer prijzen met een groot loflied. Het is opvallend dat er bij het denken over het hiernamaals zo weinig aandacht lijkt te zijn voor de toekomst van de aarde. In dit artikel willen we ons voornamelijk richten op de nieuwe hemel en aarde. We zullen nagaan welke overeenkomsten er zijn tussen de huidige schepping nu en de voltooide schepping straks.

De laatste fase van de aarde

Op welke wijze kunnen we ons het hiernamaals voorstellen? In het verleden is er al op gewezen dat de Bijbel niet alleen weet heeft van een toekomstig leven in de hemel. Ook de aarde blijft niet buiten beschouwing. De hemel is niet het einde van de aarde. De Heer wil hemel en aarde nieuw maken: 'Zie, ik schep een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Wat er vroeger was raakt in vergetelheid, het komt niemand ooit nog voor de geest' (Jes.65:17);

'Zoals de nieuwe hemel en de nieuwe aarde die ik maak zullen voortbestaan – spreekt Jahweh –, zo zullen jullie naam en jullie nageslacht voortbestaan' (Jes.66:22); 'Maar wij vertrouwen op Gods belofte en zien uit naar een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waar gerechtigheid woont' (2Pet.3:13); 'Ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Want de eerste hemel en de eerste aarde zijn voorbij, en de zee is er niet meer' (Op.21:1). Het is boeiend te constateren dat onze aarde uiteindelijk meerdere fasen in de wereldgeschiedenis gekend zal hebben. In totaal kunnen we in de Bijbel zes fasen ontdekken waarin de aarde een gedaanteverandering ondergaat. In de onderstaande tabel zien we daarvan een schematische weergave, waarbij we opmerken dat fase 5 en 6 nauw aan elkaar verwant zijn, zoals bijvoorbeeld ook de eerste en tweede komst van de Messias nauw met elkaar worden verbonden.

Verheerlijking van de eerste schepping

Het is vooral het laatste Bijbelboek dat ons inzicht geeft in de nieuwe hemel en aarde. Nadat de profeet in Op.20 over het vrederijk heeft geschreven, beschrijft hij vanaf Op.21 een nieuwe aarde en hemel. We zien hierin een toespeeling op de eerste hemel en aarde en meerdere aspecten die de schepping al mag genieten in het vrederijk. Beide zijn nauw aan elkaar ver-

fase 1	fase 2	fase 3	fase 4	fase 5	fase 6
De aarde woest en leeg	De aarde gevuld door de schepping	De aarde vervloekt door de zondeval	De aarde gereinigd door de zondvloed	De aarde veranderd in het vrederijk	De nieuwe aarde
Gen.1:1-2	Gen.1:3-31	Gen.3:17-19	Gen.7:1-24	Zach.14; Ez47	2Pet.3

- Raymond R. Hausoul -

bonden. Het vrede-rijk is het voorportaal op de eeuwigheid. De gemeente, de Messias en Gods plan met deze aarde zullen gelijk blijven in beiden 'tijden', maar de aarde zal een volledige vernieuwing ondergaan.

Bij dit spreken over de nieuwe hemel en aarde is het onmogelijk om Op.21-22 te lezen zonder aan de eerste schepping herinnerd te worden. Er duiken zowel overeenkomsten als verschillen op tussen beide. De nieuwe schepping staat in verband met de oude schepping. Net zoals de wedergeboorte de eerste geboorte niet ongedaan maakt, maakt de nieuwe schepping de eerste schepping niet ongedaan. De lutherse orthodoxie van de zeventiende eeuw negeerde dit aspect en dacht aan een vernietiging van de eerste wereld en een volledig nieuwe schepping (nova creatio) daarna. Er werd vooral discontinuïteit gezien tussen nu en straks. De gereformeerde orthodoxie verwierp deze gedachte en sprak over een vernieuwing of herschepping van de eerste schepping (recreatio). Er is hier dus meer aandacht voor de continuïteit tussen nu en straks. Herschepping was herstel en vernieuwing van de schepping en geen tweede of nieuwe schepping.

Tegenwoordig is dit laatste standpunt het meest aanvaard. Het past bij het beeld dat de Bijbel ons van God geeft. De Schepper geeft zijn schepping niet prijs aan de satan. Hij laat haar niet ten onder gaan. Het plan dat Hij met deze schepping had (volgens Gen.1), zal uiteindelijk door niets ongedaan kunnen worden gemaakt. Wat God 'zeer goed' noemt (Gen.1:31) zal niet voorgoed verdwijnen. Het NT kent dan ook de verwachting dat de schepping bevrijd zal worden van haar dienstbaarheid aan de vergankelijkheid (Rom.8:21). Er is een wedergeboorte

(Mat.19:28), een wederoprichting van alle dingen en verandering van de wankelende dingen (Hand.3:21; Heb.12:27). De Bijbel kent geen vernietiging, maar een vernieuwing van de ons bekende wereld. Enkel de satan hoopt op een vernietiging van Gods werk. Maar de Bijbel spreekt anders. Niet deze schepping zelf, maar de verschijningswijze van deze schepping zal verdwijnen (1Kor.7:31). Zo spreekt 2Pet.3:5-13 over het louterende wereldvuur dat de aarde en alles wat doordrongen is van de zonde zal reinigen. Er komt een vernieuwing die tegelijk loutering en zuivering is. Christus zal deze oude wereld in vuur en vlam zetten om haar te zuiveren. Toch is dat niet het einde van Gods schepping. Gods wens om dit universum weer 'zeer goed' te maken, zal door de satan niet worden teniet gedaan. De duivel zal niet het recht worden gegeven om te stellen dat hij Gods eerste schepping vernietigde en God daarin overwon. Het is deze schepping die volledig hersteld zal worden. Zoals de gelovigen zullen bestaan uit vernieuwde herboren mensen, zal ook de schepping herboren worden. Uiteraard zal wel de heerlijkheid van de nieuwe hemel en aarde die van de eerste ver overtreffen, zoals ook de gelovigen hun oude leven ver overtreffen door de wedergeboorte. Er is continuïteit en discontinuïteit tussen beide fasen.

De theoloog H. Berkhof probeert tussen de Lutherse discontinuïteit en de Gereformeerde continuïteit een middenweg te zoeken en spreekt van 'transfiguratio'. De toekomst is geen verlenging, maar verheerlijking! We kijken naar de verheerlijkte Christus en weten daarom in

welke richting ons hopen mag gaan. Als er geen continuïteit zou zijn tussen de nieuwe en oude schepping, zouden we niet over de toekomst kunnen spreken. Als er enkel maar continuïteit zou zijn, zou de toekomst oneindig veel minder zijn dan ons is beloofd. We zouden dan geen beelden nodig hebben om erover te spreken. Lewis schrijft vandaar terecht dat 'de heuvels en valleien in de hemel geen kopie zijn van de hedendaagse, maar een vervanger ervan, net zoals de bloem zich verhoudt tot de wortel of de diamant tegenover het kool.' De toekomst is enerzijds een breuk en een wending ten opzichte van ons huidige bestaan, en anderzijds de vervulling en bekroning ervan. God stopt niet met deze aarde, Hij ziet haar niet als een museumstuk, maar als een plaats waar de mensen op een dag zo zullen leven zoals Hij het bedoelde. De leer van de laatste dingen vormt zo een verbinding met de leer van de eerste dingen.

Verbindingen met de eerste schepping

De omschrijvingen van de nieuwe hemel en aarde in het Bijbelboek Openbaring tonen ons dat Gods doel met deze schepping tot haar recht komt in de nieuwe schepping. Deels zullen we dat al beleven in het vrederijk. Maar op de nieuwe hemel en aarde zien alle volken de goedheid van de schepping zoals God die oorspronkelijk voor ogen had. Er is continuïteit en discontinuïteit tussen vroeger en straks. Zo is er

in de nieuwe schepping geen sprake meer van de scheiding tussen land en zee, want de zee is er niet meer (Gen.1:9; Op.21:1). Het enige water waarover we in de beschrijving van de nieuwe schepping vernemen, vindt haar oorsprong in de troon van God. Zoals er ook in de hof van Eden een rivier ontsprong, zal er een rivier uit de troon van God in het nieuwe Jeruzalem ontspringen (Gen.2:10; Op.22:1).

Wordt deze schepping tot op vandaag nog gekenmerkt door de vloek van de zondeval, zo zal dat niet meer het geval zijn in de nieuwe schepping. De dood is dan overwonnen en heeft absoluut geen kracht meer: 'Er zal geen dood meer zijn, geen rouw, geen jammerklacht, geen pijn, want wat er eerst was is voorbij' (Op.21:4). God zal weer onder de mensen wonen, net zoals Hij in de hof van Eden in de tuin kon wandelen (Gen.3:8; Op.21:3). Vanaf de troon klinken dan de woorden: 'Het is volbracht! Ik ben de alfa en omega, het begin en het einde' (vs.6). De boom van de kennis van goed en kwaad is niet meer te vinden in deze nieuwe schepping. Enkel de levensboom is er nog te vinden (Op.22:2). 'Er zal niets meer zijn waarop nog een vloek rust' (vs.3). De beschrijving van de nieuwe hemel en aarde eindigt met de herinnering aan de eerste scheppingsdag: 'Het zal er geen nacht meer zijn en het licht van een lamp of het licht van de zon hebben ze niet nodig, want God, de Heer, zal hun licht zijn. En zij zullen als koningen

De verheerlijkte schepping

heersen tot in eeuwigheid' (vs.5). Zoals God het licht tevoorschijn riep en scheidde van de duisternis op de eerste scheppingsdag, zo zal bij de nieuwe schepping het eeuwige licht van God aanwezig zijn en de duisternis verdrijven.

Verbindingen met het oude Jeruzalem

Wie in Op.21-22 over de nieuwe schepping leest zal wellicht niet alleen denken aan de eerste schepping. Ook aan het oude Jeruzalem wordt gedacht bij de woorden: 'Toen zag ik de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, uit de hemel neerdalen, bij God vandaan' (21:2). De oude schepping wordt verheerlijkt door de nieuwe schepping; het oude Jeruzalem vindt haar verheerlijking in het nieuwe Jeruzalem. Op die manier bevat de beschrijving van het hiernamaals in Openbaring de kenmerken uit de heilsgeschiedenis van God met zijn volk. Bij de profeet Jesaja vernemen we van deze relatie tussen de nieuwe schepping en de stad Jeruzalem: 'Zie, ik schep een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Wat er vroeger was raakt in vergetelheid, het komt niemand ooit nog voor de geest. Er zal alleen maar blijdschap zijn en groot gejuich om wat ik schep. Ik herschep Jeruzalem in een jubelende stad en schenk haar bevolking vreugde' (Jes.65:17-18).

Toekomstige beloften die God aan Israël gaf laten vandaar een licht schijnen op de voltooiing van deze wereld. 'Dan zal ik over Jeruzalem jubelen en mij verblijden over mijn volk. Geen geweën of geweeklaag wordt daar nog gehoord' (Jes.65:19) en 'Hierheen! Hier is water, voor ieder die dorst heeft. Kom, ook al heb je geen geld. Koop hier je voedsel en eet. Kom, koop voedsel zonder geld, koop wijn en melk zonder betaling' (Jes.55:1) zijn uitspraken die herin-

neren aan het herstel van Israël. We vinden ze terug in Op.21:4-6 waar ze rondom de woorden van de Eeuwige staan, Die kan zeggen: 'Alles maak ik nieuw!' Eveneens doen ook de open poorten, de schatten van de volken en de waterstroom vanonder de tempel ons herinneren aan oude profetische woorden (Jes.60:11; Ez.47:7; vgl. Op.21:25-26; 22:1). De nieuwe schepping is een plaats waar al deze zaken door de Messias in vervulling gaan. Het hiernamaals is christocentrisch georiënteerd. Het Lam is te vinden in het hart van de stad. Hoe anders is deze stad dan de stad Babylon! Babylon is een hoer (Op.17:1), het nieuwe Jeruzalem een bruid (21:2). Babylon wordt neergeslagen (18:21), het nieuwe Jeruzalem daalt neer uit de hemel (21:2). Babylon verheerlijkt zichzelf (18:7), het nieuwe Jeruzalem richt zich op haar Bruidgom (21:1). En zo zijn er meerdere contrasten te noemen. Beide steden hadden naar aardse normen een belangrijke plaats, maar Babylon zou vergaan en Jeruzalem zou blijven en een onbeschrijfelijke rijkdom kennen (21:15-21). We ontdekken zo in de beschrijving van de nieuwe hemel en aarde een reflectie van de eerste schepping en Gods beloften. Het hiernamaals zal gekenmerkt worden door de heilsgeschiedenis en de genade van het Lam. De heerlijkheid van God zal er centraal staan en het Lam zal er in het midden van de troon zijn. Op die wijze geeft het boek Openbaring ons aan het einde een bemoedigend vooruitzicht op het hiernamaals. Laten we, in plaats van te speculeren over het hiernamaals, ons laten bemoedigen door de woorden van dit laatste Bijbelboek en ons uitstrekken naar God en het Lam die de bron zijn van al deze zegeningen!